

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

Analizarea istorică a patriotismului.

VII.

Intărita conștiință de sine a popoarelor a câștigat în muncitorimea internațională un dușman neîmpăcat, pe la mijlocul secolului 19. Ideologia patriotică a claselor burgheze a fost pusă în fața celor ce erau dușmani patriei, căci pentru ei nu exista patrie. Terenul contrastului era de natură economică. S'a născut o nouă clasă socială: *proletariatul industrial*, muncitorimea proletară. S'a văzut și s'a simțit, că situația economică a muncitorilor e aceeași în fiecare țară și astfel s'a născut sentimentul apartinerii împreună, pentru a apăra interese comune cu arme comune. S'a născut solidaritatea internațională a proletariatului internațional. În mentalitatea claselor muncitoare au fost omorâte elementele etnice. Nu se mai considerau muncitorii de membri ai unui popor anumit, ci de membri ai unei clase anumite de oameni. Proletarul nu are altă, decât puterea sa de muncă, pe care o pune în serviciul altora. Munca sa e deci marfă, și e numai natural, dacă și el caută să-și vândă marfa cât se poate mai bine. La acest soi de comerț patria nu vine luată în considerare. Proletarul se gândește numai la sine și la familia sa.

Mulțimile au devenit antipatriotice, și lipsa de patriotisme la ele a crescut în măsura în care patrioții căutau să le exploateze în favorul lor, punând iubirea de patrie pe baze cu totul economice. O definiție potrivită a dat un filosof social din Suedia acestor stări de lucruri, spunând următoarele: «Paraziții nu luptă în răboaie pentru a-și apăra țara, ci pentru a împedea se treacă forța lor de muncă asupra streinilor. Apărătorii patriei sunt ei în sensul în care sunt amici între ei și câinii de vânat, cari se luptă pentru aceeași pradă». Și cum cugetă muncitorul, cugetă și capitalistul. Acesta încă se gândește numai la sine și la familia sa, nici odată la patrie. Afacerea e afacere, și pentru unul și pentru altul. Fabricantul Krupp vinde tunuri și arme sub aceleași condițiuni guvernului din Germania, ca și celui din China. Scopul pentru care se cumpără tunurile nu-l privește, ci numai prețul pentru care le vinde. Vedem și aceea cu ochii noștri, că marii fabricanți aduc lucrători streini, dacă sunt mai buni și mai eficienti, iar pe cei de acasă îi lasă pe stradă. Atât de puțin e legat naționalismul de capitalism! Iubirea de patrie e deci legată aci numai de interese de câștig. Patriotismul se cântărește, în mod conștient ori inconștient, cu cumpăna — *dividendelor*.

Socialiștii au eschis cu totul din teoriile lor noțiunea patriei. Apostolul lor, Carol Marx, spunea, că pentru socialiști nu există patrie. Ei nu pot se peardă alta, fiind simpli muncitori,

decât numai lanțurile. Patria nu și-o pot perde, pentru că ei n'au patrie. De aceea lozincă a fost dată și a sunat astfel: Proletari din toate țările, uniți-vă! Negarea patriei a fost ridicată apoi la adevărată dogmă din partea lui Gustav Hervé, care spunea, că nici una din patriile de acum nu merită nici un strop de sânge vărsat din partea muncitorimeii. Păreră era, că orice declarație de războiu din partea celor dela putere față de un popor vecin, nu e alta decât faptă revoluționară, care rupe orice legătură, și care poate justifica și făptuirea revoluționară a proletariatului. La declarația de războiu față de un popor vecin, isvorată din așa numitul patriotism, are să se răspundă cu greva generală și cu revoluția, înscenată din partea omenimeii internaționale, adică din partea socialiștilor. Și părerile lui Hervé au prins teren printre Francezi.¹

Acolo, unde s'a început lupta între capitalism și proletariat, lupta de rasă a trecut pe planul al doilea. Socialiștii sunt recrutați din toate neamurile, chiar și din acelea, cari altcum se urăsc unele pe altele. În Triest de exemplu fac cauză comună proletarii italieni cu cei slavi, deși Slavii nu pot suferi pe Italiani și viceversa.

Resumându-le toate acestea, se poate spune, că iubirea de patrie trece dela popor la clase de oameni. Clasa e acum patria, iar patria e clasa. Conștiința clasei omoară conștiința rasei. Statul de putere e înlocuit din partea socialiștilor cu statul cultural. După ei avută este țara aceea, care are cerșitorii cei mai puțini, mare e aceea, ale cărei avuții naționale sunt împărțite mai proporționat, și puternică e aceea, care poate acorda singuraticului cele mai bune condiții de viață.

Se poate spune, că concepția socialistă despre noțiunea patriei e o concepție internă. În locul țării e pusă omenimea. În locul abstractului e pus concretul, în locul patriei, ca idee, e pusă omenimea patriotică. Patriotismul bine înțeles e complexul problemelor umanitare într'o țară. El trebuie pus în serviciul idealului omenimeii, bazat pe nemărginita capabilitate de desăvârșire a omului, care după formă poate se diferențeze, după națiuni, dar în esență e una și aceeași. Patriotismul acesta, patriotismul social, voește, dupăcum ne spune un scriitor al celor fără patrie, se ajungă fiecare la binele cel mai înalt posibil în țară, fără deosebire de persoane. Voește introducerea celei mai înalte dreptăți, din care motiv combate toate instituțiile, cari se împotrivesc realizării acestei stări de lucruri, deci orice nedreptate, orice asuprire, orice exploatare, sevărsită de oameni față de oameni, fie în orice formă. Patriot înseamnă a fi un om, care-și iubește

¹ Dar numai în teorie. În praxă lucrurile se prezintă altcum. Actualul războiu ne-a arătat, că și socialiștii sunt pentru războiu, în Franța ca și în Germania. Redacțiunea.

patria, și face tot posibilul, ca stările de lucruri din patrie se fie cât se poate de bune, cât se poate de înțelepțe făcute și se fie cât se poate de drepte, fără nici o considerare la persoane. Acesta e patriotismul *social*!

Demisia ministrului comun de finanțe. Nu e tocmai mult decând a demisionat ministrul comun de externe al monarhiei noastre, contele *Berchtold*, și acum vine știrea despre retragerea din postul avut și a domnului *Bilinski*, ministru comun de finanțe și guvernor al Bosniei și Herțegovinei. Motive grave vor fi silit și pe unul și pe altul să se despartă de postul însemnat în care i-a așezat încrederea Monarhului, și iarăși motive grave vor fi îndemnat și Coroana să se despartă de acești doi factori de absolută încredere, pe cari i-a avut. În locul domnului *Bilinski* e vorba se fie numit ministru comun de finanțe domnul *Körber*, fost ministru-president austriac și de present president al supremei judecătoriai administrative din Viena, pe care Maiestatea Sa l-a primit în lungă audiență Duminecă, când i-ar fi oferit postul vacant. Domnul *Körber* a avut apoi întrevedere cu baronul *Burian*, ministrul comun de externe, cu care conferase și în zilele premergătoare. Se crede deci, că numirea domnului *Körber* de ministru comun de finanțe austro-ungar are se urmeze cât mai curând.

Secretul succesului.

— Tineretului nostru. —

IV.

Zeificarea succesului.

În toții ramii activității omenesti, omenii mărunței și mărginiți la minte sunt aplicați să divinizeze succesul. Explicarea psihologică a acestui fapt trebuie căutată sau în trândăvia minții lor, sau în lipsa de pătrundere a inteligenței. În loc să scruteze lanțul de cauze din care rezultă un anumit efect, ei își îndreaptă atențiunea asupra unei cauze parțiale ori accidentale, uneori chiar asupra unei împrejurări, care n'are nici un raport de cauzalitate cu efectul.

Din acest defect mental care caracterizează pe ignoranți, separându-i de oamenii cu minte, se naște un altul, care paralel cu orice ram de activitate omenească *rațională* face să înflorească o activitate *empirică*, străină de regulile rațiunii.

Așa de exemplu paralel cu medicina s'a născut arta *doftorilor băbești*. De unde provine toată știința, faima și puterea babelor și a vrăjitorilor? Numai din lipsa de reflexiune a oamenilor de rând, care atribuie unui leac sau unui descântec putere miraculoasă de a tămădui, pecând însă-nătoșarea în cazul dat urmează din alte cauze accidentale.

Un șarlatan laudă în gura mare puterea unui praf miraculos care vindecă *toate* boalele. Dacă se întâmplă, că un bolnav ia praful și nu moare, fie pentru că ursitoarele nu i-au tăiat firul vieții, fie pentru că constituția lui robustă a reagat cu succes încontra prafului și a boalei, acest fapt ajunge, ca șarlatanul să-și câștige trecere. În virtutea acestei *dovezi empirice* praful ajunge medicamentul nelipsit din farmacia populară. «Proba e făcută!» zic cei

ce-l recomandă. Și proba se reduce la următoarele: *un om l-a luat și n'a murit!*

Prin astfel de proceduri câștigă încredere și văză vrăjitorii și toți cei ce se ocupă cu artele oculte. Toată știința lor se întemeiază pe o lipsă totală de rezoane științifice și aceasta îi oprește de a-și descoperi în public *secretul*, sau mai corect, *minciuna* lor deșartă.

Dar și mai rău e, că acest *empirism* irațional se extinde și asupra ideilor cari privesc foarte de aproape viitorul tineretului. La vârsta aceasta, mai ales în epoca noastră de reclamă, tineretul este impresionat, când cineva reușește să-și creeze nume și poziție și crede despre el că necondiționat trebuie să știe *secretul succesului*. Și prin urmare spre a descoperi acest secret nu ar fi mijloc mai bun, decât a imita faptele aceluia copil al Norocului, indiferent dacă sunt bune ori rele.

«Cred, că n'a fost epocă — zice un autor modern — în toată istoria omenirii, în care vieța oamenilor celebri să fi fost însemnată mai cu sârguință și studiată mai amănunțit decât în zilele noastre. Spuneți-mi un om care a câștigat avere mare, care s'a remarcat într'o profesiune ori într'o meserie, care și-a câștigat renume prin alte mijloace, nu prin cele obișnuite la semenii săi, și veți vedea cu câtă atențiune îi va fi studiată vieța; va fi o adevărată *lecție intuitivă* pentru toată lumea. Metodele urmate de acest om vor fi proclamate ca model pentru mulțimea oamenilor; vorbele sale vor fi considerate ca *maxime* de înțelepciune desăvârșită, singure în stare să conducă și inspire pe ceilalți oameni în drumul lor greu spre avuție și mărire. Într'adevăr *secretul succesului* e un *oracol* modern și omul care prin înțelepciunea, spiritul și genialitatea sa îl descopere în viață, își asigură admirațiunea, stima generațiilor ce se vor urma pe pământ».

Dacă urmând drumul arătat, aceste generațiuni *naive* ar descoperi secretul succesului, nenorocirea n'ar fi mare! Dar mai curând ajungem la acea *turmă servilă* de imitatori, ce nu se deosebește de țărani neștiutori, cari cred orbește șarlatanului numai pentru că unul dintre ei luându-i leacurile, *n'a murit!* Iși perd și timpul și banii.

În sânta evanghelie cetim, că în Ierusalim era un lac, în jurul căruia erau cinci foișoare și în ele zăcea mare mulțime de bolnavi, așteptând *mişcarea apei*. Acestei mulțimi imense de tot felul de nenorociți i se spusese, că din timp în timp se scobora un inger din cer și turbura apa lacului, și *cel dintâi* care intra în lac după turburarea apei, se făcea sănătos ori de ce boală era cuprins. Toți acei nenorociți știau, că *singur cel dintâi* care intra în apă după turburare dobânda însă-nătoșare. Evanghelia nu ne-o spune, cu toate aceste ușor ne putem închipui, că de câteori se turbura apa, după cel dintâi norocos se mai arunca în ea un mare număr de bolnavi, deși pentru ei, durere! își pierduse puterea vindecătoare.

Curat așa se întâmplă azi cu *închinătorii* moderni ai succesului. În loc de a studia succesul, îl *adoară*. În loc de a-i cerceta cauzele și înprejurările, se prostern în fața acelora pe cari i-a favorizat. Iși închipue, că imitează pe bolnavul care s'a vindecat scâldându-se în lac. Dar scapă din vedere, că acelaia nu i-a venit însă-nătoșarea din faptul, că s'a scâldat, ci pentru că s'a scâldat *cel dintâi*.

Exemplul celor ce au triumfat asupra greutăților, poate fără îndoială să ne servească ca subiect folositor de studiu. Însă nu e iertat să-l cuprindem într'o formă empirică, din potrivă trebuie să-l analizăm și supunem unui rigoros examen rațional.

În îndemnul de a imita pe cei norocoși se cuprind două principii: unul adevărat și altul fals. Principiul fals l-au enunțat și condamnat dialecticienii antici prin aforisma: *post hoc, ergo propter hoc*, pe

românește: după aceea, așadar tocmai pentru aceea; un principiu evident fals, pentru că nu tot ceea ce precedea un efect este totodată și cauza lui eficientă. Din faptul, că unii muzicanți mari au purtat păr lung, nu urmează, că toți discipulii lui Orfeu vor face minuni în muzică, prin simplul fapt, că vor lăsa să le crească pletele. Celebrii poeți romantici au fost palizi și slabi; e evident, că epigonii lor, bând mult oțet, vor putea ajunge așa slabi ca dâșii, dar nu le vor putea ajunge inspirația poetică.

O perioadă de renaștere artistică a fost totdeauna urmată de o epocă de decadență. De unde provine aceasta, dacă nu din imitarea servilă a adevăraților artiști? Învățecii lor neglijează substanța artei și se leagă de împrejurări curat exterioare și accidentale, care n'au de a face nimic cu perfecțiunea obținută de măiestri.

S'au văzut oratori, în ale căror discursuri nu întâlnești decât idei goale îmbrăcate într-o bogăție incomparabilă de vorbe. Și s'au aflat totuși destui cari s'au crezut mari, imitând defectele de declamație ale acestor oratori. Azi este o pleiadă de colorişti și moderniști, care n'are altă școală decât defectele și exagerările unor artiști de talent, dar caprițioși. Turma servilă neputându-le ajunge talentul, se mulțumește ca să le copieze greșelile.

În lumea afacerilor publice canonicizarea norocoșilor și adorarea succesului poate aduce rele și mai mari decât în poezie și în artă. Gustul slab în artă nu împedecă o excelentă mistuire; însă lipsa de orientare în viața practică duce la ruina individuală și socială.

Dar nu trebuie să trecem cu vederea principiul, cel adevărat, care ne îndeamnă să imităm pe cei norocoși. Principiul acesta cei vechi l-au formulat în cuvintele: *A factu ad posse valet illatio*. Aceasta înseamnă, că omul care a câștigat avere mare, care s'a ridicat la cea mai înaltă funcție, care s'a remarcat în știință ori în industrie, fără îndoială a făcut-o pentru că a avut puțința să o facă. Prin urmare studiul rațional al procedurilor întrebuintate de el poate fi folositor și pentru alții, ca să poată descoperi și ei la rândul lor secretul succesului.

Însă ca să fie folositor și rațional acest studiu, trebuie să facem distincție între calitățile cari de fapt i-au fost sprijin, și între cele curat accidentale, cari n'au avut nici o influență asupra rezultatului favorabil. Chiar și la cele dintâi trebuie să mai facem deosebire între calitățile imitabile și între cele ce nu pot fi imitate.

Rătăciria imitatorilor servili, de cari vorbim, provine din lipsa de distincție. Foarte adeseori ei țin seamă numai de calitățile curat accidentale, cum e părul lung al muzicantului renumit; și mai adeseori ei uită, că nu toate calitățile sunt imitabile, cum nu poate fi imitată de exemplu genialitatea.

Mulți oameni în viața practică n'au obținut succese vrednice de invidiat decât în urma calităților lor particulare, în împrejurări excepționale. E lucru firesc, că studiiu carierei lor nu poate decât să ne instrueze, să ne umple de admirație, să ne facă să preamărim pe Dumnezeu; dar nu ne va servi nici cum de orientare.

Dimpotrivă, în oamenii norocoși, cari s'au înălțat, cum am spus mai înainte, ridicând cu ei și funcțiile sociale în cari au muncit, aflăm altfel de calități, cari sunt substanțiale și generale. Numai în aceste

calități se poate ascunde secretul succesului, nu al unui succes anormal, ocazional, individual și excepțional, ci al unui succes normal, unicul la care pot visa oamenii normali.

Obiectul lucrării de față este, să descopere și analizeze acele calități cari sunt garanța unui succes normal. Unicul secret al succesului este a nu ne lua după proci mincinoși și după șarlatani sociali, pentru că numai cu acesta ne putem mândri și îl putem descoperi și altora fără să ne fie rușine.

O vorbire engleză agitatorică.

(Fine.)

Mântuirea omenirii a venit prin un mic popor. Dumnezeu l-a ales ca vas al unui vin deosebit, menit pentru buzele omenimei, menit să învelească inimile lor, să le înalte și să le întărească credința. Și dacă noi am fi stat de laici, când două mici națiuni sunt căleste și zdrobite de mâinile brutale ale barbarismului, atunci pentru noi n'ar mai fi rămas, decât o rușine pe vezi.

În Germania persistă în afirmarea, că aceasta înseamnă stacul civilizației mai inferioare asupra celei superioare. Dar de fapt stacul a pornit din aceea parte, care se numește pe sine cea superioară. Nu voi cănta să apăr pe Rusia. Și ea a săvârșit fapte de cari cei mai buni fi ai ei, fără îndoială se vor rușina; însă Germania este ultima, care și poate permite să arate cu degetul dojenitor asupra unui asemenea lucru. Rusia a adus mari jertfe de libertate. Voi aminti numai strigătul de ajutor al Bulgariei. Când prin cea mai crudă trădare, pe care Europa a văzut-o vreodată a fost răsfășată, cine-i dădea ascultare? Singurul răspuns la acest strigăt, pe care l-a dat „civilizația superioară“ atunci, a fost, că libertatea țărănilor bulgari nu merită nici măcar viața unui singur „grenadier omeran“. Dar în aceeșă vreme asori „barbari“ dela nord trimiteau mii și mii din fiii lor, ca să moară pentru libertatea Bulgariei!

Iar apoi, cât ne privește pe noi, pe Englitere, domni mei, mergeți în Grecia, în Olanda, în Italia, în Germania și Franța, și aceste țări vă vor arăta locurile, unde fiii Britaniei au murit pentru libertatea acestor popoare. Franța a adus jertfe pentru libertatea altor popoare tot așa de bine, ca și pentru libertatea sa proprie. Dar puteți să-mi spuneți D-voastră o singură țară pe întinsa lume, pentru a cărei libertate, moderna Prusie să fi sacrificat măcar o singură viață? Proba credinței noastre, cel mai înalt semn al civilizației este: că suntem gata a ne jertfi pentru alții!

N'am voit, să spun nimic defamant asupra poporului german. El este însemnat, are bune înșurări ale inimii, ale mâinilor și ale intelectului. Și eu cred, că în țărânul german stă ascuns binele, ca și în alt țărân de pe lume; însă el este dresat spre o falsă idee a civilizației, a forței și a capacității. Este aceasta o civilizație aspră, egoistă și pur materială.

Nemii nu pot pricepe purtarea actuală a Britaniei. Ei zic așa: „Pe Franța o întelegem, ea lucrează din război mare pentru recucerirea Alsatiei și Lorenei“. Rusia se războiește pentru egemonie, ea se luptă pentru Galizia“.

Toate aceste lucruri le înțeleg Germanii. Dar ei nu pot pricepe, cum un mare

imperiu își ruine în joc averea, puterea și viața copiilor lui, adevărate lui existență, ca să apere o mică națiune ce-i imploră scutul. Dumnezeu a făcut pe om după chipul lui, ca să tindă spre cele mai înalte scopuri în domeniul sufletesc. Civilizația germană a plămădit din nou pe om, după modelul unui motor-Diesler, exact, pronț, puternic, dar neăsând nici cel mai mic loz întru însul, care să poată cuprinde și — în suflet! Aceasta este „civilizația superioară“.

Ați cetit vorbirile „Kaiser“-ului? În caz că nu le-ați cetit încă, vă sfătuiesc să vi le cumpărați. Ele vor fi în curând epuizate. Și așa ceva nu mai găsiți cât a lumii. (Răsete). Aceste vorbiri sunt pline de zângănitul și de lăudărosia militaristilor germani. Nu se vorbește în ele de altceva, decât de pumnul pancerat și de strălucitul armament. Biet vechiu puma pancerat! Incheaturile tale sunt cam cu răni lovite. Șarmană armatură splendidă, strălucirea ta-i cam mohorată!

Dar aceeaș lăudărosie este în toate aceste vorbiri. Vă mai aduceți aminte de vorbirea pe care a ținut-o soldaților săi, când a plecat la front: „Gândiți-vă, că poporul german este alesul lui Dumnezeu. Asupra mea ca împărat german s'a coborât Duhul lui Dumnezeu. Ei sunt panceri, sabia și loctitorul lui. Vaide cel nescultător. Moarte lașilor și necredincioșilor!“

Asa ceva nu s'a mai pomenit dela zilele lui Mohamed Incoace! Nebunia este totdeauna ceva tragic, iar uneori ea poate deveni periculoasă.

Însă dacă nebunia cuprinde capul unui stat și politica unei mari împărății, atunci e timpul suprem să o zdrobești fără milă. Eu unul nu cred, că împăratul înțelege toate lucrurile așa cum le spune, este mai mult o înfiorare martială, ce s'a înșuș-o. Dar în jurul lui sunt bărbați, cari cred orice cuvânt așa, cum îl spune. Contractele împedecă nasul Germaniei în marș. Tăie le deci cu sabia! Mici națiuni, dacă ti stau în cale, trânteste-le în noroi sub călcăiele nemtești. Slavul rus, care ridă că protest contra supremației germane în Europa, asmută legioanele asupra lui și-l măsecează! Britania, care este o perpetuă amenințare a rangului mondial german, smulge-i „tridentul“, simbolul puterii maritime, din mână!...

Și apoi, ce să mai zicem de noua filozofie germană, care vrea să răstoarne creștinismul, ea este pentru ea numai o morbidă sentimentalitate. Jertfi ea pentru alții înseamnă un sărăcăcios mlași pentru guri germane! Ei spun: „Noi vrem o hrană, cu care să înfundăm și întreaga gură a lumii, o mâncare făcută în Germania — (Răsete) o mâncare cu sânge și fier!“ Ce mai rămâne? Contractele nimicite, crstele națiunilor, libertatea, toate răpite si ele. Ce mai rămâne, vă întreb? — Germanii! „Deutschland, Deutschland über alles!“...

Ei, vedeți, contra acestui lucru luptăm noi. Împotriva acestei pretenții, la supremația unei civilizații materiale și aspre, care dominează lumea și în acelaș timp o iobăgește. Căci, dacă a perit libertatea, dispare și democrația. Și dacă Britania nu-i vine în ajutor cu fiii ei, se va face trănec pentru întreaga omenime.

Ați văzut pe „juncher“-ul prusian și i-ați urmărit faptele? Noi nu combatem pe Germanii. Poporul german stă mai mult, ca orgicere națiune din Europa, sub călcăiul acestei caste militare.

Are să fie o zi de bucurie pentru țărânul, artistul și negustorul german, când această castă militară va fi înfrântă. Sunt cunos-

cute închepirile ei. Iți dau aerul de semizeai, cari se plimbă pe trotuar și izbes pe civilizi și pe femeile lor. În lături! căci acestia n'au nici un drept a sta în calea unui prea înalt soldat prusian! Bărbați, femei, națiuni, toți trebuie să ferească, când militarul german le spune: „Avem grabă!“ Acesta este răsunosul, care el îl dă și Belgiei: „I țara în acțiune este forța cea mai mare a Germaniei“, creșce însemnă atata, cât „Eu am grabă“, deci maiș din ce/ea mea!“ Cunoașteți domi și tipul automobilistilor, groaza soselelor cu carăle lor de 60 cai putere, acele tipuri, cari își închipuiesc, că toate dumurile de țară sunt făcute numai pentru ei. Oricine îi stă în cale în circumscrie de o mișă, este călcat fără milă!...

„Juncher“-ul prusian este groza căilor Europe! Mici națiuni, cari cad în drumul lui, sunt răsturnate sângaros, și doborâte în santuri. Femei și copii sunt „runcăți sub roțile acestui car îngrozit. Englitere este delaturată din drum. Dar iată ce vă spun eu: Dacă mai trăiește încă vechul suflet englezesc în inimile engleze, atunci acest mâncător de fier va fi smuls din jilțul lui, căci dacă el ar câștiga, — aceasta ar însemna: ea mai mare catastrofă, pe care democrația a trăit-o dela zilele sfintei alianțe și ale puterii ei!...

Credeti, că nu-i vom putea bat! Nici nu va fi ușor, va tine mult și va fi cumplit acest războiu. Dar în sfârșit vom merge prin înfiorare la triumfare! Vom avea nevoie de toate calitățile, ne cari le posedă Englitere și poporul ei. Vom avea lipsă de ondență în stat, de curaj în fapte, de statornicie în planuri. Vom avea lipsă și de curaj în înfrângeri, dar și de moderațiune în victorie. Dar în fruntea tuturor ne stă credința și astfel vom și învinge!

Lor le place a crede și fac să creadă și alții, că noi am fi o națiune decadentă, degenerată. Prin profesorii lor ei propovăduiesc lume, că noi am fi un popor neroic, că stăm ascunși în dosul tarabelor noastre de mahagoni și asmutăm națiuni vitreza spre a lor naire. Aceasta a fost descrierea, care ni se făcea în Germania și în care eram prezentați drept o națiune fricoasă și resemnată, care să lăsa în gura flotei sale.

Ei cred, că de-i încep să-și vada greșala. Vă învidiez feciori, pentru tinerețea voastră. S'a p'as o limită de etate pentru militari. Dar eu, durere, i tresc cu vreo-cățiva ani și această graniță. Cu toate acestea vom veni și noi la rând. Este cea mai favorabilă ocaziune acum, care în multi secolii s'a li se oferă omenilor odată. Vi se cer jertfe astăzi vouă, mâna tuturor, jertfa pentru marea miscare de libertate, care chiamă în Europa milioane spre acelaș scop. Este mare războiu pentru eliberarea Europei de sub jugul unei caste militare, ce si-a aruncat umbrele asupra duor generații și care acum înmoșie în sânge o lume întreagă. Mulți și-au jertfit viața deja, alții au făcut și mai mult, au jertfit viața acelora pe cari îi iubiau. Când mă închin curajului lor, rog totodată pe bunul D-zeu, să le fie mângăjierea și taria lor!...

Dar răspata se va vedea. Ei au consfințit moar'ea. Ei au parrea lor la rezidirea Europei, la reclădrea lumii celei nouă. Prevăd deja semnele, ce se arată în jăratecul câmpilor de luptă. Poporul va câștiga mai mult în aceste lupte, decât crede. Deși e adevărat, că va fi liberat de amenințarea libertății sale, dar cu aceasta nu s'a terminat. Ceva mai mare, ceva mai tragic se naște încă de pe acum din acest mare războiu: un nou patriotism, mai bogat, mai nobil, mai înălțător, decât cel vechiu.

FOIȘOARĂ.

Prorocul Mohamed.

În vâlmășala vieții ne întâlnim cu o seamă de oameni, cari prin o singură privire, prin un singur gest, prin un singur cuvânt îți pot trezi în suflet cele mai serioase sentimente. Un astfel de om era și Mohamed prorocul. Mărunt și fără fată, își făcea impresia unui călugăr slăbit de post și rugăciune necurmată, iar ceata ochilor săi tulburi, privirea vecinic scrutătoare și barba sa lurgă și neagră stârnea un fior de groază, care pătrundea din creștet până în tălpi.

Era în casa unui vădov putred de bogat. Ședea revăsător în fruntea mesei frumos împodobite și conștiu de superioritatea sa împărția cu mândrie sfaturi și povețe arabilor din jurul mesei.

— „Ce nebunie groznică e aceea, să te închini tu, fiindă gânditoare la cărdul vițelilor de aur din capștea idolească și să le aduci lor jertfa ce ai mai scump între comori'e tale, cu toate că ei nu-ți pot ajuta nici cât e negru sub unghie!... Ce nebunie!“

Astfel le grăia el mesenilor.

— „Mintea mea se miră foarte mult de naivitatea strămoșilor noștri cinstiți, cari

veacuri de-a rândul au tălmăiat cu evlavie idolii păgâni și sufletul meu dorște din toată puterea sa, să nu se mai sile în largul țării noastre frumoase nici o ființă omenescă, dornică de-a aduce jertfa neprăhănită idolilor mincinoși, ci toți cu o inimă și o sufleură să se închine Dumnezeului celui adevărat, care a făcut și cerul și pământul și toate podobele lor încântătoare, cu puterea și înțelepciunea sa necuprinsă de mintea omenescă“...

— „Dumnezeul acela viu și adevărat a trimis muritorilor cele zece porunci, prin robul său Moisi, prorocul vramilor străvechi; a trimis în lume și pe Cristos, prorocul zilelor mai nouă și tot el m'a însărcinat și pe mine, prin Arhangelul Gavril, să l propoveduesc prin lume oamenilor și să împărțasesc oamenilor poruncile sale sfinte... Moisi a fost proroc mare; Cristos a fost mai mare decât Moisi, iar eu sunt cel mai mare și cel din urmă proroc, trimis în lume de Dumnezeu preasfântul, ca să fiu propoveduitor însufletit al poruncilor și adevărurilor sale minunate“...

Arabii dornici de lămuriri religioase îl ascultau cu răsuflarea oprită și sub povara căutăturii sale aspre își pierneau privirea în pământ. Stăpânul casei, un moșneag alb ca earne, îmbătrânit de anii furtunatici își ridică cu smerenie privirea potolită și căutând în ochii prorocului cu fața îngălbinită, îl întreabă cuprins de îngrojerare:

— „Să am iertare, învățătorule. Noi ne-am închina ființei aceleia, despre care zici că-i D-zeu adevărat, și am fi gata a i aduce jertfa neprihănite, dar cari sunt învățăturile sale minunate pe cari datorință am avea să le păstrăm cu sfințenie în taina inimilor noastre?“

Prorocul îl cercetă adânc cu privirea și prinse a-i grăi:

— „Poruncile D-zeului celui viu și adevărat, numit Allah, sunt acelea, pe cari muritorii le cunosc încă din vremea lui Moisi prorocul. Pe lângă acelea mai sunt și altele“.

— „Și cari sunt poruncile lui Moisi prorocul și cine-i însuși prorocul?“ — îi replică moșneagul.

— „Moisi este cel mai însemnat bărbat în istoria neamului iudevesc. El a vorbit mai de mult-ori cu D-zeu, și ființa supremă, Allah, și-a descoperit prin el voința sa j dovilor. D-zeu apoi a dat lui Moisi două table de legi, două table de peatră scumpă si legile erau scrise cu degetul lui D-zeu pe tablele acelea. Legile dovedesc o înțelepciune foarte adâncă. E'le te îndatorează să cinstești pe D-zeu, ca pe creatorul lumii și numai lui se te închini și numai pe el să-l adori; te obligă să îți z uia Sămbătei, căci este ziua sa, în care așteaptă a fi preamărit de muritori; te obligă să-ți cinstești părinții, să nu ucizi, să nu trăiești în fărădelegi, să nu furi, să nu dorești nimic, ce este al de-

aproapelui tău; și spun legile acelea, că ce ție nu-ți place, altuia nu face“.

— „Minunate! — strigă moșneagul. — Spuneai însă și de un Cristos. Cine este el și de ce i însemnat în istoria omenimei?“

— „Am spus, că Moisi a fost proroc mare; Cristos e mai mare decât Moisi. Învățăturile sale morale sunt tot acelea, cari sunt imprimate pe tablele legii și sunt concretizate în două porunci: 1. Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău din tot sufletul tău și din toată inima ta. 2. Să iubești pe de-aproapele tău ca pe tine însuși. Acestea formează substratul moralei prorocului Cristos. Întreagi viața sa a fost o pildă sfântă a împlinirii acestor porunci înțelepte în toată puterea cuvântului. Și când îl amenințau dușmanii săi de moarte, că-l vor spânzura pe lemnul crucii, dacă nu-și va revoca învățătura, el și-o apăra cu atata energie, încât îmbrățișa mai bine moartea, decât să se lapede, cu un infim, de normele sale sfinte. Și l-au și spânzurat. Dar era proroc! Proroc mare și sfânt! Și D-zeu nu l-a lăsat să fie pradă ocării publice, căci l-a înviat în a treia zi din morți și l-a înălțat cu mărime în p'aturile cerurilor unde va petrece în veci, în jurul tatălui nostru ceresc.“

— „Iatru adevăr, mare proroc a fost Cristos!“ — esclamă, mirat, moșneagul nins de earne bătrâneții. Arabii adunați

Văd o nouă relațiune între diferitele clase, între mic și mare. Văd desbrăcarea egoismului și o nouă recunoaștere, că cinstea unei țări nu atârna numai de gloria culesă de pe câmpurile de războiu ci tot așa ea consistă în adorarea patriei. Acesta este noul patriotism, care deschide o nouă perspectivă tuturor claselor (Aplause.)

Fluxul unui lux putred, care inunda tara se retrage și o nouă Argie se naște. Vom putea pentru întâia dată recunoaște adevăratele principii ale vieții, cari nile ascundeau privirilor noastre o tropicală creșterea a unei stări.

Imi dați voie, ca prin o simplă pildă să vă soun, ce înseamnă pentru noi acest războiu? Cunoșc în Nord-Walles o admirabilă poiană, ascunsă între muți și mare, liniștită și apărată prin coline de vifore. Dar poiana era monotona și băieții se urcau pe colinele din dosul satului, ca să poată privi muntii mari în depărtare și înviorați de vântul proaspăt, ce bătea acolo, să se uite cu ochii senini spre poienita lor.

Noi de secolii am trăit într-o asemenea scuită vale. Suntem prea comzi. Unii din noi au devenit prea lăsați, alții chiar prea egoiști. Însă trana țării a sortii acum ne-a ridicat pe o culme, dela care suntem în stare să vedem lucrurile mari, etern dăinuitoare, cari înseamnă mărirea unei națiuni. Uitaserăm înălțimile cinstei, datoritei și patriotismului, cari se ascund în albul zăpezii și nu vedeam piscul ascuțit al „jerfelor”, care arată spre cer, ca un deget amenințător.

Ne vom întoarce earși pe plaiurile noastre. Dar cât timp va mai trăi unul singur din generația aceasta, va purta în inima sa tabloul acestor înalte culmi, cari rămân nezdruccinate, în vreme ce Europa se clatină și se zguduie în frământările luptelor unui mare războiu. (Aplause frenetic)

O corespondență galițiană.

Despre evenimentele mai nouă din Galiția a apărut în *Berliner Tageblatt* o corespondență trimisă de raportorul său, aflător la cartierul de presă austro-ungar. Corespondența cuprinde și următoarele știri interesante:

Distanța între trupele dușmane pe frontul galițian variază între 200 de metri și șase kilometri. Câte un soldat rus îndrăznește să se strecoare la lumina zilei până la orașelul L... situat într-o vale dintre cele două linii dușmane. Un ostaș austro-ungar, străvestit, a pătruns ca spion până la trupele rusești, și s'a întors cu vesti foarte pretioase, pentru care a primit un dar de 50 coroane; pe banii aceștia a cumpărat un porc și a ospătat o companie întreagă. A doua zi a repetat încercarea cutezătoare de a se apropia de trupele rusești; dar a pățit-o rău, căci l-au împușcat.

Un sergent boem, care vorbește rusește, în fiecare noapte înșală câțiva ruși, cari flămânzesc, și-i aduce prizonieri; ear pe cei fără arme li trimite înapoi să-și aducă și puștile și pe d'asupra și câțiva camarezi ruși, obosiți de războiu.

Această divizie rusească, din care s'au jăsat mulți inși să fie prinși, a fost pe urmă schimbată și dusă în altă parte. Și anume din cauza următoare: La anul nou al orientailor, soldații ruși nemulțumiți s'au prezentat la comandantul diviziei, jalându-se că s'a călcat promisiunea dată, de a sfârși războiul înainte de începerea anului nou.

În casă ascultau cu respirația oprită conversația secesă interesantă.

— „A fost mare întru adevăr, — îi respuns: Mohamed, cu cămintatea unui spirit mare, — și mărirea ș-a motivat-o prin fapte. El nu era numai duhovnicul cucernic al neamului evreu, ci era și doctorul lor cel trpesc, care tămăduea boalele, vindeca orbii, schiopii, surzii muți, ba învia chiar și morții!... Și toate acestea le făcea numai cu puterea cuvântului!...”

— „Și totuși l-au restignit evreii? Așa l-au știut ei respăși binefacerile minunate?”

— „esclamă cuprins de mirare bătrânul.

— „Așa, așa moșneg. Oamenii au fost răi, și răi sunt doar și azi.”

— „Au fost mișei, învățătorule! Mișei!”

— „strigă îndignat bătrânul, mișcat de atâtea nemernicie.

— „Da, da, dar tot mișei. Dar cei de azi nu sunt doar tot așa? Sunt doar mai buni? Nicăi vorbă! Nu au cerșit de atâtea ori precății idolilor lor, coreștii, și miștege în modul cel mai infam vicleș, nu au cerșit?... Și nu am scăpat doar numai prin bărbăția credincioșilor mei?... Și-i de însemnat, că și cu sunt mare, mai mare decât Cristos!”

— „Așa-i, așa-i, învățătorule bune!... Oamenii sunt răi și acum... Dar totuși... Spui că Cristos a săvârșit atâtea și atâtea fapte minunate. Spui că tămăduea boalele, vindeca orbii, schiopii, surzii, muți, izgonea

Comandantul i-a mângâiat cu vorba, că asteptă în toată clipa telegramă dela țară și războiul va înceta atunci neapărat. Dar fiindcă telegrama țării nu mai sosea, 50 de ruși earăș au fugit la dușman.

Prizonierii povestesc, că divizia lor cu nr. 230 are puțină artilerie. Infanteria rusească pușcă de obicei numai noaptea, ear artileria la ameză; cătanele noastre, de câte ori aud tunurile rusești, strigă în glumă: *Sună clopotele de ameză.*

Artileria austro-ungară e foarte puternică și știe să-și aleagă locurile ca să nu fie descoperită cu ușurință; ear efectul cumplit al mortierelor de mare calibru se poate vedea din cazul jalnic întâmplat cu un ofițer rus. O granată din mortieră căzuse adevărat în mijlocul unei companii rusești, cauzând prăpădenie în fiorătoare pe un teritor de cinci sute de metri. Un ofițer rus, cu picioarele rupte de granată, s'a rugat de soldații serviciului sanitar austriac, ca înainte de-a muri să-l ducă la tunul acela, să vadă el cu ochii lui monstrul, în a cărui existență n'a crezut niciodată. Dorința muribundului s'a împlinit.

E interesantă achimbarea, prin care trece cavaleria. Lupta modernă nu oferă mare rol cavaleriei, de aceea călăreții austro-ungari tot mai adese poartă lupta coborând de pe cai. Uniforma, — tunica albăstră și pantalonii roșii, — precum și sabia lungă și carabina nu sunt potrivite pentru luptele pedestre; acum însă am văzut călăreți radical străformați: purtau uniformă sură, n'aveau calul lângă ei, ear în loc de carabină stăngeau pușca cu baionetă, ca la infanterie.

Războiul.

În Polonia-rusească și în Galiția s'au început luptele de nou, deocamdată între trupele cari fac servicii de recunoaștere, și cu succese bune pentru Germani și pentru noi. În Carpați situația e în general neschimbată. Trupele rusești au atacat pe înălțimi pe ale noastre, dar atacurile lor au fost respinse. Într-o luptă dată în munții Rușii au avut mari pierderi, în morți și răniți, iar 5 ofițeri și 800 soldați de ai lor au ajuns în captivitate la noi. În Bucovina nu s'a întâmplat nimic mai însemnat. La granițele sârbești situația e cea veche: liniște. Nemții au avut succese noue, dar mai mici, în Franța, și sunt acum foarte aproape de Varșovia, în Polonia rusească. În Caucaz Turcii luptă cu multă vitejie în contra Rușilor.

NOUTĂȚI.

Mulțămită. Dela comanda militară de stație din Sibiuu primim spre publicare următoarele: «Comunitățile bisericesti din loc au acordat în mod foarte preventiv tragerea clopotelor, în mod gratuit, după soldații, cari au murit aici, în urma vulnerării ori a îmbolnăvirii, în serviciul făcut patriei sub cursul războiului; pentru ce comanda militară de stație din Sibiuu

duhurile rele din trupurile îndrăcitilor, ba învia chiar și morții. El și-a justificat deci în felul cel mai evident superioritatea sa profetică. Evreii trebuiau să creadă în el, trebuiau să creadă!... Pe când...

— „Da, da, totșleg — îi replică Mohamed, învăpăcat de mânie. — Vreii să zici, că eu n'am săvârșit fapte de-acestea, atât de minunate. Ai dreptate. Dar nu uita, că este vreme. Minunile mele vor întrece pe ale lui Cristos și în număr și în mărime!... O hui omenească n'a văzut încă ce veți vedea voi în curând! Ei încă am putere doar, căci după cum știu, mi se pare că și eu sunt proroc.”

— „Mărire tie, învățătorule, mărire tie!”

— „strigă mulțimea ca speriată.

— „Eu sunt cel din urmă și cel mai mare proroc dintre toți prorocii Domnului. În pustie mi s'a arătat D-zeul lumii de mai multe ori, descoperindu-mi tainele sale mari și de câte ori am vorbit acolo cu îngeri și cu mișci sfinți, cu Mihail și cu Gavriil?... Dacă n'aș fi fost, și dacă nu aș fi și azi proroc, nu m'aș fi împărțășit de grația aceasta...”

— „Mărire tie, învățătorule, mărire tie!”

— îl șgrii moșnegul. Ii plăceau lui Mohamed cuvintele acestea. Ochi și se liniștea, fața și se înșenină și porni din nou a spune:

(Va urma).

și exprimă adâncă mulțămită, în numele serviciului preaiant. *Ioanovits m. p., colonel.*

Biblioteca populară a Asociațiunii. Având în vedere starea excepțională, creată prin evenimentele războinice, comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român a decis, ca pentru anul curent 1915 să se sisteze editarea Bibliotecii sale populare. S'au tipărit însă broșurile pe 1914 și se găsește de vânzare la *Biroul Asociațiunii* în Sibiuu, strada Șaguna nr. 6.

Știre ziaristică. Revista *Transilvania* a Asociațiunii anunță, că din cauza lipsei de mijloace materiale, va apărea în anul 1915 numai în unul sau două numere.

† Damaschin Cosma, învățător gr.-ort. român pensionat, tatăl domnului avocat Dr. Aurel Cosma din Timișoara, a încetat din viață în 22 Ianuarie n. în etate de 70 ani, și a fost înmormântat, după rital gr.-ort. român, în 24 Ianuarie n. din biserica gr.-ort. română din Timișoara-Fabrică, în cimitirul din strada Boziașului. O hnească în pace!

A trăit 101 de ani. Din Budapesta se vestește moartea bătrânului deputat Iosif *Madarász*, care a fost membru al țeamerei ungare fără întrerupere dela 1848 până astăzi. S'ăbit de bătrânețe a răposat în etate de o sută și unu de ani.

În locul marelui duce. Generalul *Danilov* a primit conducerea neatărnătoare peste armatele rusești, și așa el este de fapt generalisimul, în locul marelui duce Nicolae. Danilov face parte din generații ruse cunoscuți sub numele de *generali reformatori.*

„Spre pace”. La gara din Grenoble poliția franceză a confiscat un pachet de broșuri intitulat *Vers la Paix* (Spre pace). Se crede, că ar exista o societate secretă, care stă în legătură cu dușmanul.

Din Varșovia. Gazete rusești scriu, că guvernatorul Varșoviei a dat poruncă să fie depărtați din oraș toți bătrânii și copiii, și duși în Rusia de sud. Studentele și studenții evreii sunt oprți dela cercetarea prelegerilor universitare. De aceea numărul ascultătorilor a scăzut acum dela 680 la 45.

† Horia Dopp. Eri, Marti, a fost petrecut la cele eterne tinerul *Horia Dopp*, culegător de litere apartinător personalului tiografierei arhidiecezane gr.-ort. române din Sibiuu, care după un moib lung și greu a încetat din viață Sâmbătă șara, la orele 10 în etate de 20 de ani. A fost un muncitor harnic și camarad bun, ceace a făcut, ca colegii săi să-i dea în mod convenit onorurile din urmă, depunând o cunună frumoasă pe sicriul decedatului și luând parte în număr mare la înmormântare. Actul înmormântării l-a săvârșit domnul protopop gr.-cat. *Nicolae Togan*, care a roștit și o cuvântare frumoasă, iar un cor de domnișoare tinere a cântat un vers duios de înmormântare. Un public numeros a fost de față la actul înmormântării și astfel a avut o înmormântare frumoasă inteligentă, băndul și sârguinciosul *Horia Dopp*. Fie țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Dela spitalul militar. A decedat infanteristul *Simeon Lupu*, dela regimentul de honvezi numărul 23 din Săbeșul-sășesc, comitetul Sibiului și va fi înmormântat astăzi. Mercuri, în 3 Februarie n. la orele 2 d. a. din casa mortuară a spitalului de garisonă din loc, după rital greco-oriental.

Suspendarea taxelor vamale. Guvernul italian a publicat un ordin, prin care sunt suspendate taxele de import pentru făină, grâu și alte cereale începând cu ziua de 1 Februarie până în 30 Iunie a. e. Taxele căilor ferate s'au redus cu 50 la sută.

Crematorii la Lodz. Germanii au construit mari crematorii la Lodz, în care soldații morți sunt arși în masă. Această măsură s'a luat pentru a preveni izbucnirea bolilor infecțioase.

Cine a inventat șrapnelele? Patini oameni vor ști, că des pomenitele cartușe, șrapnelele, și-au dobândit numirea dela generalul englez *Shrapnell*, care pe la sfârșitul secolului al 18 lea a pus în cartușe gloanțe și praful de pușcă, ce explodează și se împărțăște d'asupra locului unde se înteste. Șrapnelele le au întrebuintat englezii mai întâi, având din ele mari servicii în războie. Inventatorul *Shrapnell* s'a bucurat de numeroase distincțiuni. Germanii de alt cum au cunoscut cartușele explosive în secolul al 16 lea. Numitul general englez le-a perfecționat.

În misiune la Petrograd. O deontăție, de 2 generali sârbești și un membru al parlamentului, a sosit la Petrograd, ca să expună guvernului rusesc starea desnerată a Sârbiei, amenințate de foamete, de lipsa de muniții și de sărăcie cumplită, tocmai acum în fața unei nouă ofensive dușmane.

Ziar nemțesc în Paris. A apărut în capitala Franței un ziar în limba germană, redactat pe seama prizonierilor germani. Publicațiunea pariziană, cum se știe din Berlin, nu cuprinde alt ceva, decât știri tendențioase.

Refugiații bucovineni. În Ianuarie au sosit la Brașov, în diferite grupe, cam două mii de bucovineni. Din aceștia vreo două sute sunt funcționari civili, sluibasi la căi ferate ș. a. cari împreună cu familiile lor au rămas la Brașov, conform ordinului ce li s'a dat de către superiorii lor. Ceilalți refugiați au plecat în alte părți ale țării.

Din Bistrița. Mai multe zile de-a rândul au fost transportați prin Bistrița numeroși prizonieri ruși, și duși mai departe spre lagărul celor căzuți în captivitate.

Lipseșc armele. Un mare industriaș sosit dela Chișineul din Basarabia povesteste, că în Rusia se simte tot mai mult lipsa de arme. Un regiment de rezerviști plecați acum din Petersburg pe câmpul de luptă, n'avea decât puține puști, cari toate erau construite după vechiul sistem. Al't regiment, al recruiților de 19 ani, a plecat cu totul lipsit de arme.

Frigul siberian. Temperatura în orașul Tomsk a scăzut la 45 grade Reaumur sub zero. O foaie rusească spune, că prinșii austro-ungari și germani sufer foarte mult în urma gerului de acolo.

Justiție rusească în Galiția. Despre invazunea rusească în Galiția se povesteste următorul episod comic: Un negustor evreu refugiat își lăsase averea în grăja unui țaran din oraș. Evreul, după câteva zile, s'a întors acasă; dar țaranul, care primise spre păstrare averea, acum nu mai voia să napoieze negustorului o vacă. Păgubașul s'a dus îndată la comandantul orașului și i a spus pricina cu vaca reținută. Comandantul a întreat pe evreu, cum voiește să se facă procedura: după legea austriacă sau după legea rusească? „După cea austriacă”, a răspuns întreatul. „Atunci să faci arătare în scris”, a zis comandantul. După câteva săptămâni a venit earăș evreul, să urganteze afacerea. Văzând că nu se mai hotărăște nimic, delclară comandantului să-i facă așadar o judecată după legea rusească. „Să plătești taxele!” — Acuzatorul plăti comandantului trei ruble, ear ceilalții funcționari alte câteva ruble. Țaranul cu vaca fu adus și își recunescu vina dupăce mai întâi primi cinci lovituri aspre de *nagrică* (bicicil căzăcesc). Evreul era vesel de rezultat, ear comandantul i-a zis: „Ai văzut, cât de repede merg lucrurile la noi!”

Bioscopul Apollo din Gesellschftshaus va reprezenta Mercuri și Joi în 3 și 4 Februarie n. 1915 următorul program: *Vieea „Chamonx”* iarna, după natură. Cum vindeca Ivan bolnavii, umoristic. Fapte ind eș, dramă. Clara și adoratorii ei, umoristic. Prestațiile grandioase ale lui Dar și Dar, variație. Hipnotiseurul, mare dramă interesantă în 2 acte. Cristian n'are noroc în iubire, umoristic.

Teatru.

Joi, în 4 Februarie reprezentație în beneficiul baritonului *Iosif Stelzer*. Se dă opera în 3 acte *Sărmanul Jonathan*.

Cărți și reviste.

Transilvania revista Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Redactor interimar: *A. Bărșeanu*. Nrul 10—12 din 1914 are cuprinsul următor: A. B.: † Dr. Alexandru Bogdan Dr. Valeriu Sani: Contribuțiuni la istoria legăturilor Moldovei cu orașul Bistrița din Ardeal. Axente Banciu: Material pentru studiarea dialectelor limbii române. Dr. C. Lăcea: Curiozități semantice. Moise Poșovicu: Meserieși și neguțatori români în cereul Varșoviei. Dr. I. Radu: De pe terenul învățământului secundar. † Gavriil Hango: Școala dela mânăstrea Strâmbului și șapte poezii vechi. Vasile Zdrerghăa: Folclor: Toma Alios, Corbea Haiducul. Ma dusei la cobănă, Radu lui Basuic, Petru Haiducul, Blăstăne, Iboynica 'nșelată. Cronică.

A apărut

in editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

In care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeu“, etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către Domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află in depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană*, și se vinde legată in coloare roșie și vânătă cu **20 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și in buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori căruia creștin, ci și ca dar la copii, pe sărbătorile Nașterii Domnului, precum și pentru ostașii din reșel, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană in Sibiu:*

Constituția

bisericeii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania

sau

Statutul organic

comentat și cu concluzele și normele referitoare întregit

de

Ioan A. de Preda,

advocat și fiscal al Consistorului arhidiecezan gr.-or. rom. din Sibiu.

Prețul **2 cor.** + porto 20 fil.

A apărut

in editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Presfintei Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Inalt Presfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop-mitropolit al Bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

In aceasta ediție augmentată, 471 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumezezești Liturgii. Canon de pocămintă către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai înainte de Ispovedanie. Invățătură pentru Ispovedanie. Rugăciunile sfintei uminecături. Rugăciunile după sfânta cuminecătură. Rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilintă către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciunea de umilintă către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul presfintei de Dumnezeu Născătoare. Canon de mulțumită către presfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Ciostitul Paraclis al presfintei Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Ingerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile cerești și către toți sfinții. Rugăciunile mesei. Rugăciune la deosebite ocazii. Culegere de rugăciuni la felurite întâmplări. Sinexariu pentru tot anul. Păscălia până la anul 1960 cu explicare.

Se află in depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană*, și se vinde legat solid și cu gust, in coloare roșie, cu **1 cor. 60 fil.** Revânzătorilor li se dă **25%** rabat.

Tipărit pe hârtie fină, se vinde cu preț de **1 cor. 80 fil.**

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană, Sibiu:*

G. S. Petrow:

Calea spre Dumnezeu.

Contemplațiuni asupra Dumnezeirei și asupra adevărului divin.

Traducere

de

Teodor V. Păcățian.

Ediția II.

Prețul **1 cor.** + porto 5 fil.

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană in Sibiu:*

Notițe

despre

întâmplările contemporane

scrise de

Ioan cavalier de Pușcariu.

Prețul bros. **3 cor.** + porto 20 fil.

Legat cor. **3 50** + porto 30 fil.

Prăvălia se discompune total.

Desfacere totală concesionată.

De argint veritabil inele și cercei dela cor. —40 in sus	
" " " broșe și acățătoare (juju)	" " —40 "
" " " ceasuri	" " 4— "
" " " brățare și nasturi	" " —50. "
Bastoane de preumblare și de călărit de argint sau montate cu argint	" " 3— "
De argint veritabil lanțuri de ceas	" " 130 "
" " " tabachere	" " 8— "
" " " tacâmuri obiecte de lux, decorații de masă de tot felul cât se poate de ieftin după greutate.	" " 3— "
Aur verit. 14 carat inele, cercei	" " 14— "
" " " lanțuri de ceas	" " 14— "
" " " ceasuri de dame	" " 15— "
" " " brățare	" " 12— "
" " " acățătoare (juju)	" " 4— "

Toti articii in aur veritabil de 14 carate, cu veritabile briliante, diamante, pietriscumoe, după greutate, cât se poate de ieftin

Cele mai fine corfe de argint de China . . . . . dela cor. 180 in sus

" " vase de flori . . . . . 180 "

" " decorații de . . . . . 5— "

" " lucruri de lux, decorații de masă și porceți, tacâmuri Bendorfer și Cristofle, in alegere mare și cât se poate de ieftin.

Fiecare obiect de aur și argint e probat și examinat onctios, și provăzut cu insignia oficială. Afară de acia se garantează și in acia pentru veritabilitate.

Mai departe recomand ceasuri de buzunar de nickel, oțel, golding, argint nou . . . . . 250 "

Ceasuri de perete . . . . . 3— "

Numai cu bani gata!

Rog pentru sprijinul Otoratului public, cu stîmă:

IULIU ERŐS,

prăvălie de oroloage, juvaericeale, aurării, argintării și argint de China, Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

(2) 7-24

Recuisite de scris se pot procura dela *Librăria arhidiecezană*

U. Z. 66—1915.

Edict de licitațiune.

In 16 Februarie 1915 st. n. se va ținea la oficiul central al Universității săsești in Sibiu (Piața mare Nr. 15 etajul II) dela 8 până la 12 ore a. m. și la caz de lipsă și dela 3 până la 6 ore după amiază, licitațiune publică verbal și cu oferte scrise, pentru esarândarea de pășunat, pe anul 1915, 1916 și 1917 a următorilor munți, și anume:

Nrul curent	Situațiunea	Numirea	Muntele					Prețul de esclamare	Insemnare	
			Pădure	Pășune curată	Șip					
			jugăre	jugăre	jugăre	K fil.				
I. In valea Czodului:										
1	Tălmaciulmare partea III.	Conțu mic	443	19	278	47	245	18	1492	—
2		Conțu mare	740	79	211	57	280	03	1064	—
3		Negovanul mic	487	58	320	77	246	80	1820	—
4		Negovanul mare	1606	90	277	15	293	84	1609	—
5		Cornu pleschii	1087	51	127	50	20	11	389	—
II. In valea Lotrului:										
6	Orlat partea II. și III.	Balu	337	27	123	21	748	11	1270	—
7		Seracinu mare	1302	13	255	35	131	91	1631	—
8		Seracinu de mijloc	593	27	323	03	26	49	1607	—
9		Seracinu de lature	868	17	131	07	76	76	831	—
10		Cotrona	83	50	107	17	173	94	438	—
11		Balintru mic	119	53	132	39	271	46	532	—
12		Balintru mare	145	02	156	20	214	48	620	—
13		Sinna partea II.	Goaza de sus	736	82	380	89	156	76	1541
14	Goaza de jos		84	77	333	29	47	69	814	—
15	Steaza de sus		343	10	471	97	160	63	1768	} se vor arândă împreună
16	Steaza de jos		456	97	220	99	188	65	616	
17	Groapa de sus		203	19	175	04	149	87	526	—
18	Groapa de jos		462	62	619	33	81	26	2217	} se vor arândă împreună
19	Haneșu de sus		6	01	200	31	75	63	—	
20	Veștem partea II.	Haneșu de jos	312	97	127	95	225	33	599	—
21		Stricatu	183	01	334	06	525	38	1877	—
22		Olteagu	117	29	90	17	179	49	787	—
23		Furnica	730	72	348	81	368	91	1769	—
24		Dobrun	260	74	180	31	349	40	1168	—
25	Jidul									

Fiecare care voiește a luă arândă trebuie să depună la mâna comisunii de licitare înainte de licitațiune 10% din prețul strigării ca vadiu in bani gata, care după licitațiune se va restitui aceluia ce nu a obținut arândă, iar celor ce au obținut-o li se va da dacă au depus cautiunea de arândă conform contractului.

Condițiunile mai detaliate de licitațiune și arândă se pot vedea și înainte de ziua licitațiunii la oficiul central al universității in orele de cancelarie.

Dela oficiul central al universității săsești.

Nagyszeben, 19 Ianuarie, 1915.

Walbaum m. p.,
Comite suprem și Comes.